

TRYGGE SAMFUNN

TIDSSKRIFT FOR KVINNERS FRIVILLIGE BEREDSKAP (KFB) NR 3 2013

Tema:

Nød- kommunikasjon

- BEKYMRET FOR TERRORBEREDSKAPEN
- ANALOG TELEFONI AVVIKLES
- TUSENVIS AV ALARMSYSTEMER MÅ LEGGES OM

Kommunikasjon

STYRELEDER ANNE-LISE JOHNSEN

Nødnett er uomtvistelig nødvendig. Mitt anliggende er at vi må ha store håp om at ting skal bli bra, at alle får hjelp i rette tid og at liv blir spart, men vi må være virkelighetsorientert ellers blir skuffelsene mange og triste. Alle som har mulighet til å påvirke gode prosesser må gjøre det, men vi når lengre med positivitet og konstruktivitet enn med surmulning og bakstreverskheter. Det er i utgangspunktet en nesten umulig oppgave å lage et fullgodt nødnett ute og inne i vårt mangfoldige land.

Vi vet at vi må ha mobilnettet tilgjengelig i tillegg til nødnettet. Det

betyr blant annet at du kan gjøre en forskjell i en krisesituasjon hvor mobilnettet blir overbelastet. Legg lokk på nysgjerrigheten din ved ikke å ringe når du strengt tatt ikke trenger det. Hvis du vet at det foregår en aksjon i ditt område kan det faktisk bety noe hvis flere tenker likt om dette. Det kan synes lite, men det bidrar til et felles ansvar for at det gode kan påhjelpes.

Gjør det til ditt ansvar også at kommunikasjonen går greit. Det gjelder på alle nivå i livet, du har også et ansvar: Ta det på alvor! Håpet er et godt kommunikasjonssett både i glede og i nød.

Julaften for nødetatene

REDAKTØR JAN ERIK THORESEN

I mange år har det vært skrevet og snakket om hvor viktig det er at nødetatene samhandler når situasjonen krever det. Ropene om effektivisering og responstid har vært mange og høye. Derfor er det gledelig å kunne fastslå at det nye digitale samband for politiet, brannvesenet og helsetjenesten, Nødnett, allerede nå ser ut til å fungere utmerket. Trygge Samfunn har snakket med fremtredende representanter fra alle nødetatene som enstemmig har rost den prosess prosjektet har vært gjenstand for. Tilbakemeldingene til Direktoratet for Nødkommunikasjon har vært positive. Det fremheves at norsk samfunnsikkerhet og beredskap ikke kan være foruten en digital og robust nødkommunikasjon der alle

nødetater knyttes sammen og kommuniserer effektivt og målrettet. At utveksling av informasjon etatene i mellom ikke kan komme uvedkommende til kunnskap er ikke minst viktig.

Nødnett skal være ferdig utbygd over hele landet i løpet av 2015. Ennå er det rom for justeringer og forbedringer. At det fra tid til annen kommer kritikk i media når noe ikke fungerer optimalt, er noe en må leve med. Nødnett blir ikke bygget på en dag.

For nødetatene må det nye sambandet arte seg som en liten julaften.

Men det er altså først i 2015 selveste julenissen kommer.

Utgever
Kvinnens Frivillige Beredskap (KFB)

Besøksadresse: Skippergt. 17
Postadresse: Pb 694 Sentrum 0106 OSLO
Internett: www.kfb.no
E-post: kfb@kfb.no
Telefon: 22 47 82 60
Faks: 22 42 85 52

Redaktør
Jan Erik Thoresen
E-post: redaksjon@kfb.no
Mobil: 908 31 362

Redaksjonskomité
Anne-Lise Johnsen, Hanne G. Garder
og Jan Erik Thoresen

Utgivelser
Tidsskriftet utgis fire ganger i året
Oppslag: 7 300 eks.

ISSN 1890-5285

Abonnement
Tidsskriftet sendes gratis til interesserte.
Abonnement kan tegnes ved å sende en melding til sekretariatet i KFB.

Innhold
Stoff fra tidsskriftet eller våre websider kan brukes fritt ved angivelse av kilde. Artikler og debattinnlegg sendes redaksjonen. De som ønsker innsendt stoff og bilder i retur må angi returadresse tydelig. Innholdet i signerte artikler står for forfatterens eget syn, og representerer nødvendigvis ikke KFBs offisielle mening.

Grafisk produksjon
Design: Aina Griffin
Layout: Sandvik design
Trykk: 07 Gruppen
Forsidefoto: DNK

KFB har som formål å styrke landets beredskap ved å:

Spre opplysning om Norges totalforsvar og beredskap.

Arbeide for å styrke det sivile samfunns muligheter til å møte krisesituasjoner i fred eller krig.

Søke å høye og samordne medlemsorganisasjonenes innsats i beredskapssammenheng.

Fremme samarbeidet mellom disse organisasjonene og beredskapsmyndighetene.

KFB vil arbeide for å gjøre det norske samfunnet mer robust og mindre sårbart i en krisesituasjon, med vekt på kvinneperspektivet.

aktuell:

Line Tresselt,
Politisk rådgiver,
Forsvarsdepartementet

– En verneplikt kun for menn er i utakt med samfunnet

Foto: FD

Fra 2015 vil det være verneplikt for kvinner på linje med menn. – Det er tverrpolitisk enighet om at landets borgere skal ha de samme rettigheter og plikter, uansett kjønn, sier politisk rådgiver Line Tresselt (Ap) i Forsvarsdepartementet. – Nå vil Forsvaret kunne plukke de beste blant de mest motiverte, sier hun.

AV JAN ERIK THORESEN

Hundre år etter at kvinner fikk stemmerett har Stortinget vedtatt å innføre militær verneplikt også for kvinner.

– Slik sett kan vi si at dette er historisk med tanke på likestilling mellom kjønnene. Norge blir nå det eneste land i Europa som aktivt praktiserer verneplikt for begge kjønn. Vedtaket er en modig beslutning som sender klare og sterke signaler ut i samfunnet om at kvinner er en sterk ressurs som verdsettes høyt, sier Line Tresselt.

MANGFOLD ØKER KOMPETANSEN

– Går vi noen tiår tilbake i tid satt det svært langt inne at en kvinne kunne gjøre karriere. De som gikk i bresjen den gang måtte jobbe knallhardt for å vise sin berettigelse. Barrierer ble brutt en for en. En rekke tiltak har vært iverksatt for å bedre kjønnsbalansen og derved øke Forsvarets mangfold og kompetanse. Frivillig sesjon for kvinner ble innført i 2007 og

sesjonsplikt for alle fra 2010. Når vi nå innfører verneplikt for begge kjønn er det ikke fordi vi trenger flere soldater, men fordi Forsvaret trenger de beste og mest motiverte. Et forsvar er ikke moderne fordi det har høyteknologisk utstyr alene, uten også å ha en moderne organisasjon. Derfor trenger landet et mangfold med ulike mennesker av begge kjønn, kompetanse og vidsyn, understreker Tresselt.

HÅPER Å ØKE KVINNEANDELEN

– Verneplikt for kvinner innebærer ikke at alle kvinner skal inn til førstegangstjeneste. Forsvaret har årlig behov for 8–10.000 vernepliktige soldater av et samlet årskull på til sammen 60.000. Forsvaret har en målsetting om en kvinneandel på 20 prosent innen

2010. I dag er andelen på ni prosent. Vi håper verneplikt for kvinner kan virke stimulerende for å nå målet. Signalene peker i riktig retning. Søkningen til både luft- og sjøforsvaret ligger flere steder på over 20 prosent. Det er gode tall å bygge videre på, påpeker Tresselt.

VEIEN VIDERE

– Før verneplikt for begge kjønn formelt kan innføres, må den forankres i lovverket. Det tas sikte på å ha et lovutkast klart for høring i løpet av inneværende år. Deretter må det legges frem en lovproposisjon våren 2014. Målsettingen er at lovendringen trer i kraft i 2015. Siden det er tverrpolitisk enighet burde dette være realistisk, sier politisk rådgiver Line Tresselt.

«Norge blir nå det eneste land i Europa som aktivt praktiserer verneplikt for begge kjønn»

Johnny Aronsen, sjef for HV-16 Claymore (t.v.) og brigadesjef Odin Johannessen. Foto: Rolf K. Ytterstad.

DE SPILLER HVERANDRE GODE

Brigade Nord er Hærens viktigste verktøy for å forebygge og håndtere sikkerhetspolitiske kriser i Norge. Å flytte seg til nye deler av landet krever Heimevernets lokalkunnskap.

Med sine ni bataljoner er Brigade Nord sentral i det kollektive forsvar av Norge og øvrige deler av Nato og skal til enhver tid kunne reise dit sjefen ved Forsvarets operative hovedkvarter sier den skal dra. Raske forflytninger til nye deler av landet byr imidlertid på utfordringer som bare et godt samarbeid med Heimevernet kan løse.

– Det er nærmest umulig for oss å ha lokalkunnskap om alle mulige reisemål. Det sier seg selv at vi er avhengige av HV og den lokalkunnskapen de besitter. Uten støtte fra andre blir brigaden ganske så alene, understreker brigadesjef Odin Johannessen. Skal en til Oppland må det samarbeides med HV-05, i Bergen er det HV-09. Under Brigadens øvelse i Ofoten-området i juni var det HV-16 sin innsatsstyrke Claymore som var med på laget.

ØKER KJENNESKAPEN TIL KAPASITETENE

– På denne øvelsen brukte vi innsatsstyrken vår som sensorkapasitet for Briga-

den. Vi observerte blant annet viktig terreng, knutepunkter og befolkningssteder for å kunne gi hærstyrken en best mulig situasjonsforståelse i forkant av, og under, gjennomføringen av øvelsen, forklarer sjefen for HV-16 sin innsatsstyrke Claymore, Johnny Aronsen.

Gjennom fellesøvelsen bygges kjennskapen til hverandres kapasiteter og muligheter.

– Enhver plan for bruk av Brigaden vil inneholde bruk av HV, enten som en liten del eller som et reelt styrkebidrag. Alt avhenger av situasjonen, men uansett er det samvirke som er stikkordet, påpeker Odin Johannessen. Han fremhever at HV har kontakt med det sivile samfunn på en helt annen måte. – Det dreier seg

om kontakt opp mot instanser og personer som vi i Brigaden må kunne samarbeide med. Gjennom Heimevernets folk kan vi koble oss rett inn mot lokalsamfunnet, sier Johannessen.

GOD EFFEKT FOR HV

I tillegg til å bruke lokalkunnskapen kan HV utfylle Hæren med blant annet hunder, militærpoliti, skarpskyttere, sanitetspersonell og logistikkressurser.

– Heimevernet får god effekt av å trene med Brigaden. Vi får bedre forutsetning for fremtidig samhandling og vi vet at vi kan operere på lag dersom noen skjer, sier Johnny Aronsen.

STOR INNSATS AV SIVILFORSVARET

I forbindelse med storflommen på Østlandet i slutten av mai bisto Sivilforsvaret, politiet, brannvesenet og enkeltkommuner i Oppland, Hedmark, Buskerud, Akershus, Telemark og Vestfold foruten Oslo. Sivilforsvarets sambandsmateriell, aggregater, lensepumper og ATV'er ble benyttet i stor grad. Til sammen deltok 263 tjenestepiktige og 33 ansatte i ulike operasjoner. Innsatsen omfattet 4353 arbeidstimer.

17 KATASTROFER SOM KAN RAMME NORGE

«Nasjonalt risikobilde 2013» beskriver scenarier og gir bakgrunnsinformasjon om risiko innenfor en rekke områder.

Dokumentet er utarbeidet av Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) i samarbeid med andre fagmyndigheter og eksperter innenfor en rekke samfunnsområder. «Nasjonalt risikobilde» presenterer katastrofehendelser som har lav sannsynlighet, men som vil ha store konsekvenser dersom de inntreffer.

«Nasjonalt risikobilde 2013» vurderer så vel naturutløste hendelser som ulykker og bevisste handlinger som terrorisme og cyberangrep. I dokumentet analyseres en rekke konsekvenser av hendelsene. Blant disse er liv og helse, økonomi, miljø og samfunnstabilitet. Det gjøres også vurderinger av sannsynligheten for at de ulike hendelsene kan inntreffe.

Generelt er det naturutløste hendelser som utgjør den største risikoen i det norske samfunnet, men også bevisste handlinger kan medføre meget store konsekvenser. «Nasjonalt risikobilde» gir ikke en komplett oversikt over risiko i det norske samfunnet, men et bilde av noen mulige verstefallscenarier. Risikobildet kommer til å bli komplettert og videreutviklet i årene som kommer.

Dette er tredje utgave av «Nasjonalt risikobilde». Det er gjennomført store endringer i presentasjon og metodikk fra forrige utgave. Dokumentet skal legges til grunn for planlegging og vurderinger i alle deler av samfunnet.

GODT INNTRYKK AV NORSKE SOLDATER

En innbyggerundersøkelse viser at 89 prosent av Norges befolkning mener det er et stort behov for Forsvaret i dagens situasjon. Bare to prosent mener det ikke er nødvendig. Undersøkelsen, som er gjennomført av Ipsos MMI, omfatter 4.523 intervjuer i perioden 8. april til 16. mai i år.

65 prosent av befolkningen har et meget godt inntrykk av Forsvaret som sådan. Sterke tall, men folks inntrykk av den norske soldaten er enda mer imponerende. Hele 84 prosent av de spurte mener at norske soldater gjør en god eller meget god innsats i internasjonale operasjoner, og soldaten oppfattes i stadig større grad som kompetent og modig.

Interessen for utdanning i Forsvaret øker også, særlig blant unge kvinner. På spørsmål om hvor interessant en utdanning i Forsvaret ville vært, uavhengig av hvilken utdanning de allerede har, svarer 41 prosent av alle under 30 år at dette ville være meget eller ganske interessant.

Foto: Forsvarets mediesenter

POSITIV VARSLINGSØVELSE

Den nasjonale varslingsøvelsen 2013 hadde til hensikt å øve myndighetenes evne til å motta og videregående varsel om en større uønsket hendelse. Utover å teste dagens varslingsplanverk skulle øvelsen gi svar på om planverket er hensiktsmessig og om myndighetene disponerer en tidsriktig teknologi for å gjennomføre korrekt varslingsplan.

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB), som var ansvarlig for øvelsen, sendte i utgangspunktet ut et beredskapsvarsel til 13 sektorer. I løpet av 30 minutter bekreftet 93 prosent av mottakerne at de hadde mottatt varsel. I løpet av ettermiddagen samme dag hadde over 800 offentlige etater på alle nivåer mottatt varsel direkte eller via viderevarslingsplan.

– Det ser ut til at rutiner og systemer for varslingsplan fungerer godt. Samtidig er det en rekke læringspunkter vi kan ta med oss inn i evalueringen, sier seniorrådgiver Tore Drtina i en kommentar.

Kriser må kunne håndteres uten mobiltelefon

Det er et tidsspørsmål før samfunnet må håndtere en krise uten bruk av kritisk infrastruktur.

Scenario for Øvelse Orkan i fjor var en voldsom orkan som feide over Sør-Vestlandet. Den førte til store ødeleggelser og bortfall av kritisk infrastruktur som kraftforsyning, elektronisk kommunikasjon (ekom) og samferdsel.

Nå foreligger evalueringen. I den kommer det klart frem at ikke alle virksomheter har planverk som tar høyde for bortfall av elektrisitet og ekom. Kun et fåtall av deltakerne i øvelsen har etablert gode reserveløsninger for bortfall av ekom-tjenester. Dette bekymrer Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB).

– Alle som er avhengige av elektrisitet eller telefon må enten ha reserveløsninger eller finne alternativer. Dette må gjenspeiles i planverk og organisering, presiserer avdelingsleder Georg Bryn i DSB.

TUSENVIS AV ALARMSYSTEMER MÅ LEGGES OM

Norske kommuner frykter for sikkerheten når fasttelefon-nettet nedlegges om fire år.

En spørreundersøkelse viser at 4 av 10 kommuner mener at nedleggelsen av det gamle fasttelefonisystemet i 2017 vil svekke kommunens tilbud på pleie og omsorg. De mener de vil levere mindre robuste helse- og omsorgstjenester når det gamle systemet forsvinner og erstattes av IP-telefoni over hele landet. 50.000 av 70.000 trygghetsalarmer er i dag knyttet til fasttelefon-nettet. I følge Helsedirektoratet er viktig infrastruktur og teknologi i ferd med å forsvinne.

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB), som står bak undersøkelsen, retter hard kritikk mot Telenor for ikke å være godt nok forberedt på at fasttelefon-systemet skiftes ut.

Helse- og omsorgssektoren er

langt fra det eneste området som må gjøre store endringer for å kunne håndtere skiftet av teknologi. 2500 ISDN-samband som overvåker og sikrer over 1000 veitunneler på til sammen 800 kilometer over hele Norge blir berørt. Det samme gjelder en rekke systemer som brukes til å styre jernbanene, flere tjenester ved lufthavnene og kontrollsentralene som bruker ISDN og analoge linjer.

Endringene vil være svært ressurskrevende, både når det gjelder kostnader og tilgjengelighet. Telenor har lovet at ingen skal miste fasttelefon-systemet før et nytt og like sikkert system er på plass. Selskapet skal investere rundt 12 milliarder kroner de neste årene for å bedre mobil – og bredbånddekningen.

3.000 personer rammes årlig av strømskader

Statens Arbeidsmiljøinstitutt opplyser at de fleste av ulykkene skjer i arbeidssammenheng.

God sikkerhetsopplæring i bedriften skal hindre at slike ulykker skjer. Likevel skjer strømutlukk. For å bidra til at sikkerhetsansvarlige og montører blir mer bevisst på forholdet rundt slike ulykker er det nå utviklet en ny app for smarttelefoner. Appen er utviklet av NELFO i samarbeid med flere andre organisasjoner. Med den nye appen kan bransjen holde seg oppdatert på hva en skal gjøre dersom noe skjer. En strømutlukk kan medføre store helse, økonomiske og yrkesmessige konsekvenser.

Appen inneholder fire ulike hovedbudskap; tips for å hjelpe personer som har vært utsatt for en strømutlukk, anbefalinger for helsepersonell, arbeidsgivers plikter i henhold til regelverket og ekstra informasjon med nyttige lenker.

TERRORFAREN I NORGE ER LIKE HØY SOM I USA

Det viser en risikoanalyse det britiske sikkerhetsselskapet Aon Risk Solutions har gjort.

I analysen kommer det frem at det finnes en identifiserbar risiko for terrorangrep i nær halvparten av alle land i verden. Norge og Sverige bedømmes som farligere enn andre nordiske land. I følge sikkerhetsselskapet er det like sannsynlig at det vil skje terrorhandlinger her som i USA. Hovedårsaken til at Norge og Sverige anses som farligere enn eksempelvis Danmark er terrorangrepene som fant sted i 2010 og 2011.

SELMORDSANGREP

I desember 2010 detonerte en terrorist to sprengladninger i sentrum av Stockholm. Den eneste som ble drept var terroristen selv. Syv måneder senere utførte Anders Behring Breivik sitt terrorangrep mot regjeringskvartalet og Utøya. 77 mennesker mistet livet.

200 LAND ER MED

I følge Aon Risk Solutions finnes det en identifiserbar risiko for terrorangrep i 44 prosent av de 200 landene som er med i trusselvurderingen.

Ikke overraskende vurderes risikoen høyest i land i sentral- og Nord-Afrika (Libya, Sudan og Egypt) og i beltet østover fra og med Syria hvor en finner Irak, Iran, Afghanistan og Pakistan. Også Algerie vurderes som et risikoland.

FINANSPROBLEMER

Terrorfaren har økt i europeiske land som Tyskland, Italia og Storbritannia. Sikkerhetsselskapet begrunnet dette med budsjettkuttene og de finanspolitiske innstrammningene, noe som innebærer en risiko for opptøyer.

Aon Risk Solutions er et Londonbasert selskap med over 500 kontorer i 120 land.

Forsvarets traumeteam viktig for samfunnet

Hver dag nyter nordmenn rundt om på landets akuttmottak godt av erfaringer leger har tilegnet seg som spesialister i et av Forsvarets traumeteam.

Fra en operasjonsstue i Afganistan. Foto: Forsvarets mediesenter.

– Forsvarets traumeteam er en viktig ressurs for norske sykehus og det norske samfunn. Våre ansatte, som arbeider rundt om på norske sykehus, får erfaringer fra samarbeid med våre allierte som en ellers sjelden får. De får dessuten delta på ulike kurs og seminarer og mange får erfaringer fra traumatologi i krigsområder med de skadesituasjonene det kan føre med seg, forklarer brigader Dag Hjelle, overlege i Forsvarets sanitet.

Han påpeker at den norske model-

len for militær traumemedisin legger opp til et nært samarbeid mellom sivile og militære traumeteam.

– De militære traumeteamene og de sivile akuttmottakene utfyller hverandre. Selv om våre overleger er ansatt i Forsvaret, arbeider de til daglig rundt om på avdelinger i norske sykehus. De vi samarbeider mest med er Oslo Universitetssykehus, St. Olavs sykehus, Stavanger sykehus og Haukeland sykehus, forteller Hjelle.

I forbindelse med et nylig avholdt

seminar om traumatologi fikk Norge ros og anerkjennelse fra den amerikanske professoren og overlegen Donald Trunkey.

– Jeg opplever at Norge har vært svært innovative når det gjelder traumemedisin og har en god ordning – også der det ikke bor så mange folk. Det kan være lange avstander mellom sykehusene, spesielt i nord, men Norge har funnet løsninger som fungerer bra, understreket Trunkey.

BEDRE OVERSIKT OVER SKREDFAREN

Det er beregnet at rundt 70.000 mennesker i Norge bor utsatt til for skredfare i bratt terreng. Kommunene har lenge etterlyst bedre og mer presise kart som gir oversikt i utsatte områder. Dette har Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) tatt tak i og lansert en ny kartserie.

Den nye serien er enkel i bruk og tar høyde for snøskred, sørpeskred, steinsprang, jordskred og flomskred. Faresonene er tegnet inn i kartet slik

at kommunen bare trenger å forholde seg til en skredsoner. På den måten får kommunen raskt oversikt over hvilke områder som er utsatt.

– Med de faresonekart NVE nå har utarbeidet har kommunen et godt grunnlag for korrekt arealforvaltning og byggesaksbehandling, for å vurdere behov for sikringstiltak og for lokal skredberedskap, sier Vassdrags- og energidirektør Per Sønderrud i en kommentar.

Grunnlaget for faresonekartene er kart- og flybildestudier, terrengmodellanalyser og områdebefaringer. Kartene er tilrettelagt digitalt, slik at de respektive kommuner og andre kan anvende resultatene sammen med andre kartdata.

Faresonekartlegging blir i dag sett på som det viktigste virkemiddel for økt kunnskap om fareområdene og som grunnlag for annet skredforebyggende arbeid i årene som kommer.

EGEN LOV OM FORSVARETS BISTAND TIL POLITIET

I tillegg foreslår Forsvarsdepartementet å forankre Forsvarets selvstendige ansvar for å håndtere luftbårne terroranslag.

Siden terrorangrepene 22. juli 2011 har det vært et sterkt fokus på å forbedre ivaretagelsen av samfunnsikkerheten i Norge, ikke minst i det sivilmilitære samarbeidet og Forsvarets bistand til politiet spesielt. Det lovforslag som nå er ute til høring består av to deler; Forsvarets ansvar for å avverge luftbårne terroranslag og Forsvarets bistand til politiet.

Når det gjelder luftbårne terroranslag foreslår departementet å videreføre at det er Forsvarsdepar-

tementet som treffer beslutning om hvordan slike terroranslag skal avverges og om det er hensiktsmessig å bruke makt.

– Grunnloven forbyr bruk av militær makt mot egne borgere uten hjemmel i lov. Det er imidlertid lang og fast praksis for at dagens former for bistand, regulert i bistandsinstruksen, faller utenfor Grunnlovsforbudet. For disse former for bistand er det altså ikke påkrevet med lov. Det er likevel ønskelig å regulere en så viktig oppgave i en formell

lov, heter det i en uttalelse fra Forsvarsdepartementet.

Med dette forslaget lovfestes Forsvarets bistand til politiet i tråd med hovedlinjene i bistandsinstruksen, beslutningsansvaret hva angår luftbårne terroranslag samt Forsvarets mulighet til å bistå Politiets sikkerhetstjeneste (PST) med etterretnings- og sikkerhetsmessig bistand.

Høringsfristen er satt til 11. oktober og departementet tar sikte på å fremme en lovproposisjon så snart som mulig.

REKORDHØYT NIVÅ PÅ BEFALSSKOLESTUDENTENE

Aldri før har kvaliteten på de kommende elevene til Forsvarets befalsskoleutdanning vært høyere. Både resultatet på fysiske tester og karaktersnitt er bedre i år enn noen gang tidligere.

Tall fra Forsvaret viser at hele 5.550 personer søkte lederutdanning i sommer. Av de totalt 2.297 søkerne som ble innkalt møtte 1.473 til fase 1 av opptaket på Luftforsvarets skole-senter Kjevik, utenfor Kristiansand.

Fase 1 av opptaket var fysiske tester; 3000-meter løp og styrketester. Kandidatene måtte også gjennom en svømmetest over 200 meter. I tillegg var alle kandidatene gjennom legetester og eventuelle kunnskaps- og evnetester. Frafallet etter de fysiske testene viste seg å være rekordlavt. Av de totalt 1.473 kandidatene som ble testet var det bare 297 som ikke besto. Det tilsvarer et frafall på bare 20 prosent mot 26 prosent i 2012, og er det beste resultat hittil i opptakets historie.

Fase 2 av opptaket ble gjennomført på Evjemoen skyte- og øvingsfelt. Her ble aspirantenes lederegenskaper nøye vurdert. Aspirantene var blant annet gjennom flere varianter av den klassiske gjørmeløypa, sanitetsoppgaver og utfordringer som testet lederkap under stress og militær trening.

Oberstløytnant Sven Olav Berg, sjef for Forsvarets opptak(Fos) synes det er svært gledelig at så mange passerte de fysiske testene.

– Det er blitt et fokus på trening generelt i samfunnet, også blant ung-

dom. Det tror jeg vi nyter godt av. Samtidig ser vi at kvaliteten på søkerne ofte er sammensatt. Det kan synes som om det er en sammenheng mellom gode karakterer og god fysisk kapasitet, mener Berg.

Fornøyde studenter ved Hærens befalsskole. Foto: Forsvarets mediesenter.

Jørgen Roaldset er generalsekretær i Landsrådet for Heimevernet. Han har mange års fartstid i Forsvaret, bl.a. 10 år som områdesjef i HV. Han har Befalsskolen og tjenestegjort i Hærens Sanitet. Roaldset har dessuten vært generalsekretær i KFUM - KFUK og drevet egen virksomhet innen ledelse og org. utvikling.

Samfunn og sikkerhet

Landsrådet for Heimevernet er etablert for å sikre Heimevernets forankring i det sivile samfunn og for å skape troverdighet og nærhet til sivilbefolkningen. De sivile organisasjonene er valgt ut på bakgrunn av sin store samfunns-, nærings- eller samfunnsmessige betydning. Landsrådet samles normalt to ganger i året og skal bistå med uttalelser, forslag og råd i alle viktige spørsmål som angår Heimevernet. Rådet skal spesielt arbeide for å fremme samarbeidet mellom Heimevernet og det sivile samfunn. Hvert av de 11 Heimevernsdistriktene har sitt distriktsråd med representanter fra 10 sivile organisasjoner og fra heimevernsområdene innen distriktet.

Rådsstrukturen var etablert før Heimevernet ble opprettet gjennom vedtaket i Stortinget 6. desember 1946. Dette gjorde at tilsetningen av distriktssjefer og områdesjefer kunne iverksettes umiddelbart etter opprettelsen.

Heimevernet er en del av Forsvaret (Lov om Heimevernet § 1), og har som hovedoppgave vakthold og sikring av vitale objekter og funksjoner i samfunnet. Heimevernet skal også kunne settes inn for å avverge eller begrense naturkatastrofer eller andre alvorlige ulykker (Lov om Heimevernet § 13). Dette skal ikke være dimensjonerende for organisering eller utrustning. Gjennom årene har Heimevernet vært en viktig bidragsyter når ulykker har rammet. Det er opp til den lokale politimesteren å anmode om bistand fra Heimevernet. Tilbakemeldingene på Heimevernets innsats de siste årene har vært svært gode, samtidig som det har kommet mange henvendelser om hvorfor Heimevernet ikke er anvendt i større omfang. Det må være tungtveiende grunner som har gjort at ikke alle relevante ressurser settes inn når store ulykker skjer.

NOU 2013:5 «Når det virkelig gjelder» vurderer statlige forsterkningsressurser (Politireserven, Siviltforsvaret og Heimevernet). Utredningen gir følgende anbefaling om Heimevernet:

«På linje med øvrige deler av Forsvaret, kan Heimevernet stille betydelige ressurser til rådighet for det sivile samfunn ved uønskede hendelser i fredstid. Utvalget anbefaler en tydeligere bruk av Heimevernet i støtte for politiet i vakt- og sikringsoppdrag. Gjennom forhåndsplanlegging og samøvelser, vil Heimevernet kunne opptre forutsigbart og ensartet over hele landet. I denne sammenheng peker

utvalget på at prinsipielle spørsmål knyttet til anvendelse av militære styrker i fredstid må være formalisert.»

Heimevernet er med sin 45 000 soldater og desentraliserte struktur, en stor ressurs i alle deler av landet. De fleste av oss kjenner noen i Heimevernet. Det kan være en nabo, arbeidskollega, søster eller bror. Det er altså helt vanlige samfunnsborgere med inngående kunnskap til hjemtraktene som glir inn og ut av rollen som HV-soldat. God utrustning og høy motivasjon for innsats når alarmen går er to av kjennetegnene på en HV-soldat.

Rådsstrukturen i Heimevernet er opptatt av om Heimevernets ressurser kan utnyttes på en enda bedre måte enn i dag. En begrensende faktor kan være at støtte til det sivile samfunnet ikke skal være dimensjonerende for Heimevernet. Det er de militære oppdragene som ligger til grunn for opplæring, trening og materiellanskaffelser i dag. Ved å tenke både militære og sivile oppdrag vil det være mulig å forbedre den sivile beredskapen i form av Heimevernets innsats eller utlån av materiell, i tillegg til å øke Heimevernets militære evne.

NOU 2013:15 anbefaler forhåndsplanlegging og samøvelser. Dette forutsetter god kontakt og dialog mellom Heimevernet, andre etater og frivillige organisasjoner. Det er derfor å håpe at det blir flere kontaktmøter og invitasjoner til å delta i hverandres oppøring og øvelser, proaktivitet ved å ta kontakt vil være nødvendig for å komme i gang. Kommunens beredskapsråd er en naturlig møteplass for HV-området, og Fylkesmannens beredskapsråd for HV-distriktet. Til tross for at «§ 13 oppdrag» ikke skal være dimensjonerende, planlegger Heimevernet å anskaffe over 400 nødnettradioer. Dette er svært gledelig og vil gjøre at hver enkelt av Heimevernets kommandoplasser fra HV-område og oppover kan kommunisere med sivile aktører når de løse oppdrag.

TEMA:

NØD- KOMMUNIKASJON

Innføringen av Nødnett innebærer at politi, brannvesen og helsetjenesten kan kommunisere med hverandre uten at noen utenforstående verken kan høre eller se hva de tre etatene utveksler av informasjon. Et stort løft for norsk samfunnssikkerhet og beredskap.

FORVENTNINGENE ER NØDNETTS STØRSTE UTFORDRING

– Innføringen av Nødnett er det største løft for den sivile samfunnssikkerheten i Norge noensinne, sier direktør Tor Helge Lyngstøl i Direktoratet for nødkommunikasjon. Ferdig utbygd får Nødnett 35.000 brukere. – Nødetatene får nå en unik mulighet til effektiv og målrettet samhandling når uønskede hendelser inntreffer, fortsetter han.

AV JAN ERIK THORESEN

Ideen om et nytt digitalt nødnett i Norge som erstatning for nødetatenes gamle, separate analoge samband så dagens lys allerede i 1995. Det var Statens helsetilsyn som tok et initiativ overfor Justis- og politidepartementet, om et mulig felles prosjekt. Så ble det gjennomført et forprosjekt i 1996, etterfulgt av en utredningsperiode. I 2001 startet et pilotprosjekt i Trondheim for å teste ut en digital sambandsløsning basert på standarden TETRA, opplyser direktør Tor Helge Lyngstøl i Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK). Han medgir at det har vært en lang og omfattende prosess frem til det Nødnett er i dag. Mange utredninger og ikke mindre enn tre Stortingsvedtak måtte til før politiet i Follo og Østfold som første brukergruppe kom på Nødnett i desember 2009.

– Første utbyggingstrinn ble fullført våren 2010. Før vi kunne gå videre måtte vi avvente en evaluering, en kvalitetssikring og et nytt Stor-

Direktør Tor Helge Lyngstøl. Foto: DNK.

være rundt ti milliarder kroner. Et enstemmig Storting har innsett at norsk samfunnssikkerhet og beredskap ikke kan være foruten en digital og robust nødkommunikasjon der alle nødetater knyttes sammen og kommuniserer effektivt og målret-

og helsetjenesten er tilbakemeldingene positive.

– I den prosjektfasen vi nå befinner oss i er det naturlig at det på enkelte områder er et forbedringspotensial. De tilbakemeldinger vi får fra nødetatene bidrar til stadighet å høyne robustheten. Selv om det er en forventning fra brukerne om at alt skal være perfekt fra første stund, forstår alle at vi må vinne erfaringer fra brukerne selv. Det er forskjell på å bygge noe ideelt og å snakke om å bygge noe ideelt. Noe av den kritikken som er kommet baserer seg i hovedsak på manglende kunnskaper. At Nødnett eksempelvis ikke fungerer innendørs i alle bygninger landet over er noe som i utgangspunktet ikke ligger innenfor prosjektrammen. Det er krevende å drifte et så komplisert prosjekt i full offentlighet. I DNK er vi forberedt på å informere og forklare når situasjo-

«Det er krevende å drifte et så komplisert prosjekt i full offentlighet»

tingsvedtak, som kom 9. juni 2011. Det var klarsignal til at Nødnett kunne bygges ut til hele Fastlands-Norge. Nødnett skal være ferdig utbygd i hele landet i løpet av 2015, forteller Lyngstøl.

KOMPLISERT OG OMFATTENDE

– Et så avansert system i et så stort og vidstrakt land er ikke gratis. Jeg anslår at livssykluskostnaden vil

tet. Vi må ikke glemme at Norge har gjennomlevd 22. juli-angrepene og omfattende naturutløste hendelser – kriser som understreker nødetatenes behov for koordinert innsats, understreker Tor Helge Lyngstøl.

FORNØYDE BRUKERE

Det er gjennomført flere spørreundersøkelser blant brukere av Nødnett. Både innen politi, brannvesen

nen måtte kreve det. Det er innlysende at forventningene er den største utfordringen for Nødnett, sier direktør Lyngstøl.

STERK VEKT PÅ OPPLÆRING

– Det systemet vi nå er i ferd med å bygge ut blir det mest moderne som finnes i verden i dag. Det at vi tar med alle aktørene helt fra starten er det heller ingen andre land som har gjort. Alle nødetatene læres opp med det samme pensum. De blir samsnakket fra første stund og kjenner hverandres roller og oppgaver. Fire frivillige redningsorganisasjoner har hatt Nødnett-terminaler til utprøving siden våren 2011. Det er Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelps Sanitet, Redningsselskapet og Norske Redningshunder. De frivillige har forbedret og tatt i bruk nye operative rutiner tilpasset Nødnett. Faktisk er det gjennomført opplæring for over 600 brukere. Det er av stor betydning at de frivillige er med på laget, noe som styrker helheten. I et stadig mer sårbart samfunn er etableringen av Nødnett det største beredskapsløft noen gang, fremhever Tor Helge Lyngstøl.

HVA ER NØDNETT?

Nødnett er et nytt digitalt samband for politi, brannvesen, helsetjenesten og andre viktige samfunnsfunksjoner. Nettet skal bygges ut i hele landet og ferdigstilles i 2015.

Alle brukere må ha egne, godkjente Nødnett-radioer. Disse settes opp slik at mange kan snakke sammen i talegrupper der alle får de samme meldingene. Ingen andre enn dem som er gitt tilgang til de enkelte talegruppene skal kunne høre hva som blir sagt. Talegruppene kan settes sammen etter behov slik at politi, helse og brann kan samarbeide, eksempelvis ved en større ulykke. Radioen kan også sende og motta tekstmeldinger og brukes til å utveksle mindre datamengder.

Det er lagt stor vekt på at Nødnett skal være sikkert og robust. Blant annet har alle basestasjonene reservestrøm.

NØDNETT SKAL DEKKE HELE LANDET

Ferdig utbygd skal Nødnett gi en radiodekning på nær 100 prosent der folk bor og 79 prosent av landarealet.

Langs europaveier, riksveier og fylkesveier samt i byer og tettsteder dreier det seg om tilnærmet full dekning. Det er dessuten krav til forsterket signalstyrke i byer og tettsteder for å kunne gi best mulig innendørsdekning og dekning i 5 km radius rundt alle brannstasjoner. Dekning blir det også over trafikkerte sjøarealer og for helikoptre. Videre er det bestilt mobile basestasjoner for bruk i fjellheimen og flere innendørsanlegg.

OMFATTENDE PROSESS

Å sikre en så bred dekning er en omfattende og tidkrevende prosess. Det krever god planlegging, justeringer etter målinger og erfaring fra bruk. Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) har gjennomført radioplanmøter med nødetatene i alle landets politidistrikter. Det er også avholdt flere kontakt- og informasjonmøter med fylkesmenn og kommuneledelse i forbindelse med planleggingen av utbyggingsfasene.

AKTUELT MED MOBILE BASESTASJONER

For at ambulanser, politi og brannvesen skal kunne benytte Nødnett også ved hendelser i områder der det ikke er etablert fast dekning, kan det være aktuelt å kutte ut mobile basestasjoner. Disse stasjonene har egen strømforsyning og er utstyrt med satelittforbindelse slik at det skal være mulig å kommunisere innen områder uten eksisterende infrastruktur.

INGEN STRÅLINGSFARE

Den er i hvertfall liten. Nødnetts basestasjoner kan sammenliknes med eksponeringen fra sendere for radio og TV.

Nødnett fungerer på samme måte som kommersielle mobilnett med basestasjoner som sender og mottar radiosignaler for brukerne. Basestasjonene sender med små effekter, ca. 25 watt, omtrent som en lyspære. Feltstyrken fra antennene avtar raskt med økende avstand. En må oppholde seg nærmere enn ca. 2 meter fra selve antennen for å overskride forskriften. Det er gjort en rekke målinger ved basestasjoner der mennesker ferdes. Og de målte verdiene ligger oftest under 1 prosent av grenseverdien. Trådløs kommunikasjon har fått en stor utbredelse de senere år, og det er forsket svært mye på om svake, elektromagnetiske felt kan medføre helseskader. Ansvarlige strålevernmyndigheter over hele verden følger fagområdet nøye, og det utgis jevnlig samlerapporter over all den kunnskap som til enhver tid er tilgjengelig.

UTDANNER NØDNETT-INSTRUKTØRER

I samarbeid med Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) og Helsedirektoratet utdanner Politihøgskolen instruktører i Nødnett. Studiet gir 20 studiepoeng og har deltakere fra brann, helse og politi. De som utdannes skal drive opplæring av ansatte fra sin egen operasjonsentral. Ettersom innføringen av Nødnett griper om seg i de ulike politidistrikter må alle ansatte i de respektive operasjonsentraler gå gjennom en ukes kurs ved Politihøgskolens kurs- og øvingscenter i Stavern. De tjenestemenn som bruker håndholdte terminaler får et dagskurs på sin egen arbeidsplass.

Mange positive tilbakemeldinger

– Nødnett gir aktørene mulighet til profesjonell kommunikasjon før alle er ankommet skadestedet. Det gir raskere og tryggere intervensjon både for nødetatene og de skadelidte, sier avdelingsdirektør Anne Rygh Pedersen i Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB). – Vi får gode tilbakemeldinger fra de lokale brann- og redningsvesen, sier hun.

AV JAN ERIK THORESEN

Foto: iStock

Avdelingsdirektør Anne Rygh Pedersen. Foto: DSB.

For landets brann- og redningsvesen innebærer Nødnett at 110-sentralen til enhver tid vil kalle ut nærmeste ressurs til skadestedet, uavhengig av hvilken kommune eller 110-distrikt ressursen befinner seg i. Ved hjelp av blant annet informasjon om skadestedet og type hendelse beregner systemet i 110-sentralen forslag til nærmeste brann- og redningsvesen. Utalarming med tilbakemelding for deltidsmannskaper gir dessuten mulighet for raskere utrykning og riktig bemanning i forhold til oppdraget.

– Nødnett gir oss åpenbare fordeler. Brann- og redningsvesen som dekker tjenester innen et større område for flere andre brannvesen, som eksempelvis dykking, restverditjenester eller tauredningstjenester, må gjerne kjøre over lange strekninger på sine oppdrag. Fordi Nødnett er sømløst på tvers av organisatoriske og geografiske grenser kan disse nå kommunisere med, la oss kalle det «bestillerbrannvesenet», fortløpende fra de mottar melding til de er fremme. Tidligere var dette ikke mulig før en kom inn i «bestillerbrannvesenets» dekningsområde, forklarer Anne Rygh Pedersen.

NY KOMPETANSE

Innføring av Nødnett har krevd en annen type kompetanse enn det brann- og redningsvesenet vanligvis har.

– Blant annet har det vært en krevende oppgave å konfigurere verktøyet for oppdragsbehandling slik at de riktige ressursene blir kalt ut til de forskjellige hendelser. Som naturlig er vil det nødvendigvis være en periode der en gjør seg ferdig med «barnesykkommene». Nødnett er et komplisert og krevende prosjekt, men jeg synes systemet raskt er kommet opp på et høyt nivå. Tilbakemeldingene fra de lokale brann- og redningsetater er positive. Eksempelvis kunne brannsjefen i Drammen fortelle at talekvaliteten under brann- og redningsaksjonen i Bragernestunnelen var «krystallklar» til tross for en betydelig bakgrunnsstøy. Tilsvarende rapporter kommer fra helikoptre som opererer med slokking av skogbranner, kan avdelingsdirektøren fortelle.

OPPLÆRING OG NÆRHET

– I DSB er vi positive til innspill som kan bidra til konstruktive endringer til det bedre. På den måten vil flere få et slags «eierskap» til systemet. Fra første stund har vi lagt sterk vekt på

opplæring. At den foregår på samme sted og med samme pensum for brann, politi og helse har uvurderlig betydning. Vi merket at direktoratene kjenner hverandres rolle og oppgaver bedre. At alle har bidratt til å utvikle et felles sambandsreglement styrker samholdet ytterligere. Nødnett er jo ikke ferdig utbygget før i 2015, men underveis får vi stadig mer kompetanse som bidrar til ytterligere forbedring av tjenesten. På et nylig avholdt møte med landets brannsjefer var det en som mente at Nødnett var det beste som har skjedd siden lærbøtta ble skiftet ut med brannslangen. Det sier ikke så lite, understreker Anne Rygh Pedersen.

GOD DEKNING

Samarbeidet med svenskene gjør at skogbrannvarsling og eventuell utrykning i grensetraktene blir vesentlig bedre. Den langstrakte grensen omfattes av enorme skogarealer.

– Forøvrig er det verdt å understreke at områder i landet som har hatt dårlig radiodekning tidligere nå har fått bedre dekning. Dette er et godt bidrag til målsettingen om at skadelidte skal få raskere og bedre hjelp, sier avdelingsdirektør Anne Rygh Pedersen.

- NØDNETT VIL ENDRE DE AKUTTMEDISINSKE TJENESTER

– Den nye teknologien gir bedre muligheter for samhandling innen helse-tjenesten og styrker samvirket med andre nødetater, sier avdelingsdirektør Steinar Olsen i Helsedirektoratet. – I fremtiden vil kritiske data vil øke i antall og volum. Ny omsorgsteknologi vil bringe helsetjenesten ut til pasientene, sier han.

AV JAN ERIK THORESEN

Avdelingsdirektør Steinar Olsen

Nødnett knytter kommune- og spesialisthelsetjenesten sammen i et felles avlyttingssikret kommunikasjonsnett. Det åpner seg store muligheter, men også utfordringer.

– Det er nødvendig med en bred gjennomgang av prosedyrer, rutiner og samarbeidsformer. De store gevinstene kommer ikke uten et omfattende engasjement fra dem som skal bruke Nødnett daglig, understreker avdelingsdirektør Steinar Olsen.

Han påpeker at helsetjenesten selv må følge opp for at teknologien skal kunne utvikles maksimalt. Gjennom en egen prosjektorganisasjon

skal forholdene legges best mulig til rette. Det dreier seg primært om mottak av utstyr og lokale tekniske og organisatoriske forberedelser og gjennomføring. Prosjektet har en koordinerende rolle mellom de regionale helseforetakene og kommunehelsetjenesten. Når Nødnett er ferdig utbygd i 2015 skal det være installert til sammen rundt 300 nye operasjonsentraler, AMK-sentraler og akuttmottak. Ambulanser, helikoptre, og båter skal ha kjøretøy-monterte radioer mens ambulanse-

Ambulansesjåfør kommuniserer. Foto: Helsedirektoratet.

personell og leger i vaktordning skal ha håndholdte radioterminaler.

– Opplæring av sluttbruker er den enkelte nødets ansvar. Det pågår felles instruktøropplæring mellom politi, brann og helse hvor samhandling inngår som en viktig del. Den enkelte nødetat må selv definere sine behov. Det opplæringsløftet som følger nødnettinnføringen skal etterlate seg en permanent struktur for å sikre høy kvalitet på opplæringen av nye medarbeidere også etter prosjektfasen, opplyser Olsen.

HJELPEN KOMMER NÆRMERE PASIENTEN

– En veltrimmet og effektiv akuttmedisinsk kjede krever god kommunikasjon og strukturert innsats. Når det skjer en ulykke kan den enheten som først kommer til skadestedet umiddelbart kommunisere med andre aktører. På den måten kan en i større grad sikre tidlig hjelp til pasienter med alvorlig sykdom eller skade. Bruk av felles talegrupper i nødnett på vei ut til hendelsesstedet sørger for løpende oppdatering av opplysninger fra den som ankommer først. Det bidrar til rask situasjonsoversikt og mulighet for å foreta vurdering av hva som er riktige tiltak eller be-

handling. Ambulansepersonell eller annet helsepersonell som er til stede hos pasienten kan få støtte fra leger på vakt eller fra spesialister på sykehus. Dette innebærer at nødvendig behandling iverksettes raskere og at færre trenger å bli fraktet til akuttmottak og bli innlagt. Nødnettet knytter spesialist- og primærhelsetjenesten tettere sammen og ressursene bruker mer rasjonelt, forklarer Steinar Olsen.

GOD SAMHANDLING

Samhandlingsreformens målsetting krever at aktørene i helsevesenet utvikler et samarbeid som innebærer en optimal utnyttelse av Nødnettet.

– Det forutsettes at det utvikles prosedyrer for hvordan AMK, ambulansetjenesten, akuttmottakene og legene i legevaktjenesten skal arbeide sammen og utnytte hverandres kompetanse. En sammenkobling av spesialisthelsetjenesten ved AMK og akuttmottakene og hele bredden av helse- og omsorgstjenester i kommunene kan innebære en mange-dobling av de ressursene en har til rådighet ved uønskede hendelser. Med nytt Nødnett får AMK umiddelbar oversikt over tilgjengelige ressurser. Disse er spredt over et større geografisk område og gjør lokal-kunnskap mindre nødvendig. For å si det enkelt: En er ikke avhengig av hvor nær sykehuset en er, men hvor raskt en kan komme til sykehuset. Fremtidsutfordringen er hvordan en kan behandle pasienten trygt og effektivt der vedkommende bor. Nødnett åpner også muligheten for at en lettere kan avbryte en utrykning dersom situasjonen tilsier det. Pasientene kan føle seg trygge. Sensitive helseopplysninger kommer ikke på avveie. Ny teknologi i kombinasjon med god helsefaglig forståelse og engasjement gir både en mer tilgjengelig og en bedre helsetjeneste, understreker avdelingsdirektør Steinar Olsen.

Sensitiv informasjon behandles. Foto: Helsedirektoratet.

Håndterer ekstraordinære situasjoner

Alt tyder på at beredskapen rundt Nødnett fungerer bra når større hendelser inntreffer.

Nødnett ble satt på prøve under terroranslagene 22. juli 2011. Erfaringsrapporten fra Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) viser at nettet fungerte som forventet under hele innsatsperioden. I Oslo sentrum var nærmere 1.000 Nødnett-radioer i bruk og ved Sollihøgda ble det registrert i underkant av 300 radioer. Samtaletrafikken ble mer enn tredoblet umiddelbart etter bombeeksplosjonen i regjeringskvartalet og holdt seg høy hele dagen. Hendelsene 22. juli gir en god indikasjon på at det er tilstrekkelig kapasitet i nettet til å håndtere en så ekstraordinær situasjon, selv om belastningen på enkelte basestasjoner i perioder beveget seg helt på kapasitetsgrensen.

IKKE VESENTLIGE FEILSITUASJONER

Det ble ikke meldt om vesentlige feilsituasjoner og det var liten kødannelse i nettet sett i forhold til det store antall samtaler. Alt tyder på at beredskapen rundt Nødnett fungerte godt. Alle beredskapsaktørene høynet sin beredskap og det var løpende kontakt mellom DNK og driftsentrene. Tilstanden til nettet ble overvåket og det ble iverksatt forberedelser for å kunne håndtere eventuelle feilsituasjoner.

VERDIFULL KUNNSKAP

De erfaringene en har fått er særdeles verdifulle. Det dreier seg ikke bare fra 22. juli-hendelsene, men også fra de samvirkeøvelser som er gjennomført i Nødnetts første utbyggingsområde. DNK har overvåket og analysert sambandstrafikken og kapasitetsbelastningen under flere av disse øvelsene. En av de store var Skagex 11 som pågikk i ytre Oslofjord, en øvelse som simulerte en kollisjon mellom et passasjerskip og et tankskip. Mer enn 350 personer ble skadet og måtte fraktes til behandling. Bruken av Nødnett ble selvsagt omfattende. Et team av medarbeidere i DNK fulgte med på belastningen i nettet og kunne registrere at trafikken gjorde at det ble vanskelig å komme gjennom med samtaler på den mest brukte basestasjonen. Denne basestasjonen hadde på det tidspunktet kun en baseradio som kunne håndtere tre samtidige meldinger. I etterkant er alle basestasjoner i området oppgradert til minimum to baseradioer.

- NØDNETT GIR MANGE MULIGHETER FOR POLITIET

– Vi ser frem til at prosjektet står ferdig i 2015 og derved blir landsdekkende. Det ser lovende ut – tilbakemeldingene fra de politidistriktene som har Nødnett i dag, er positive, sier avdelingsdirektør Kaare Songstad i Politidirektoratet (POD).

AV JAN ERIK THORESEN

Kaare Songstad. Foto: Politidirektoratet.

Allerede nå er Nødnett et viktig verktøy for politiet. Det er ingen tvil om at etaten trengte et nytt sambandssystem.

– Det viktigste for tjenestemennene er å få noe som er avlyttings-sikkert. På det gamle sambandet ble politiet ofte avlyttet. Derfor måtte en ty til mye bruk av mobiltelefon for å få frem informasjon mellom patruljene og operasjonssentralen. Denne prosessen var tidkrevende. Dessuten fikk en bare snakke med en om gangen, påpeker Kaare Songstad.

SENSITIVE OPPLYSNINGER

Nødnett gjør slutt på at privatpersoner og journalister kan lytte til politiets samtaler.

– De oppdrag patruljene er ute på må nødvendigvis omfattes av en del sensitive opplysninger. Det kan dreie seg om personopplysninger fra straffesaksregisteret, hvor patruljen befinner seg for øyeblikket og hvor den

tenker å forflytte seg og når. Nå kan politiet stole på Nødnett og kommunisere friere. Tidskritisk informasjon kommer raskere frem, sier avdelingsdirektør Songstad.

KOMMUNISERER MED ANDRE NØDETATER

Avdelingsdirektøren understreker at kommunikasjonen med de to andre nødetatene nå er blitt mye enklere – og fremfor alt mer effektiv.

– I utgangspunktet er rutinene mellom nødetatene at den av etatene som får varsel om ulykken først varsler de andre. Ved bruk av Nødnett er regelen at en går over i en felles talegruppe når en varsler. Den etaten som kommer først til hendelsesstedet deler informasjonene med de andre mens de er underveis. På

denne måten kan en gjøre effektive grep umiddelbart. Personellet fra de tre nødetatene utdannes sammen, noe som er en stor fordel. Denne nærheten som skapes og de kunnskaper de får om hverandre skaper grunnlag for god samhandling når situasjonen krever det, sier Songstad.

Han påpeker at det har vært en god prosess mellom etatene helt fra starten av.

DEN DIGITALE PLATTFORM

– Det er opp til politiet å bruke de muligheter den digitale plattformen har. Å kunne sende bilder, grafikk og annen form for data er noe vi er i gang med å videreutvikle. Nødnett – prosjektet utfordrer oss til å tenke nytt og være våken for digitale muligheter, sier Kaare Songstad.

Politi og helsepersonell side om side. Foto: DNK.

Reservestrømberedskap helt vitalt for Nødnett

Ekstremvær og andre uønskede hendelser kan føre til bortfall av strøm. Nødnett bygges i dag ut med minimum 8 timers reservestrøm på basestasjonene.

Ekstremvær og stor avhengighet av digital kommunikasjon har gjentatte ganger vist hvor sårbart samfunnet er ved bortfall av strøm. For at Nødnett skal kunne fungere i en krisesituasjon vil tilgang til elektrisk kraft være grunnleggende. I utgangspunktet bygges Nødnett ut med et visst nivå av reservestrømberedskap totalt, og for hver av de om lag 2.100 basestasjonene. Minimum er 8 timer med reservestrøm på basestasjonene. 15 prosent av basestasjonene bygges med 48 timers reservestrøm. Dette er vesentlig bedre enn det som er etablert i de kommersielle mobilnettene.

ANBEFALER Å STYRKE KAPASITETEN

Post- og teletilsynet, Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap og andre instanser har påpekt at det er behov for å styrke reservekraftberedskapen i flere deler av samfunnet. Dersom det er et mål at Nødnett skal være operativt så lenge krisen varer, anbefaler Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) at reservekapasiteten økes. DNK har utredet flere alternativer. Felles for alle alternativene er at reservestrømberedskapen i alle basestasjoner i Nødnett økes til minimum ett døgn for å opprettholde normal dekning og funksjonalitet gjennom de aller fleste tilfeller av strømbrudd.

VIL KREVE TILLEGGSBEVLIGNINGER

Det mest omfattende alternativet er å utstyre om lag halvparten av basestasjonene i Nødnett med automatisk 72 timer reservestrøm med mulighet for etterfylling av drivstoff, primært til bruk av dieselaggregater. Disse basestasjonene vil gi dekning til tettsteder, beredskapssentra, viktige institusjoner, langs europaveier og i luftrom så lenge en krise med strømutfall varer. I tillegg anbefaler DNK at det monteres tilkoblingsmulighet for mobile dieselaggregater. Innkjøp av om lag 10 dieselaggregater pr. fylke er lagt inn i DNKs kostnadsberegning.

En slik oppgradering er kostbar og vil kreve tilleggsbevilgninger. Det er behov for å etablere et grundig beslutningsgrunnlag som ivaretar samfunnsøkonomiske betraktninger.

Foto: SDNK

HELIKOPTRENE SKAL HA NØDNETT-RADIO

Helikoptrene vil kunne nås opptil 8.000 fot over havet.

Det er planlagt etablering av rundt 90 basestasjoner med utvidet rekkevidde for å gi dekning for helikoptre. Da basestasjonene har stor rekkevidde, faktisk 83 km, skal dette innebære helikopterdekning i over 96 prosent av Fastlands-Norge.

Installasjon av utstyr er en omfattende prosess. TETRA-installasjon i ni ambulanshelikoptre hos Norsk Luftambulans har blitt utsatt på grunn av nødvendige tekniske forbedringer om bord. Forsvarets 330-skvadron har kommet langt i sine forberedelser for installasjon av TETRA-utstyr i Sea King. Dette tar imidlertid tid da det er flere parallelle tekniske prosjekter i forbindelse med drift av Sea King redningshelikoptre. Som en foreløpig løsning benytter mannskapene det gamle Helse-radionettet som er tilkoblet Nødnett i tillegg til Nødnett-terminaler utlånt fra lokalt politi- og brannvesen.

NØDNETT-DEKNING I TUNNELER VIKTIG

I første byggetrinn er det dekning i 33 veitunneler. Ytterligere 234 skal få dekning.

Ved dekning i veitunneler har myndighetene lagt seg på det nivået EUs tunnelsikkerhetsdirektiv forutsetter når det gjelder tunnelengde og årsdøgntrafikk.

VESENTLIG STYRKING

I første byggetrinn er det bygget Nødnettdekning i 33 veitunneler og det skal bygges dekning i ytterligere 234. Dette innebærer en vesentlig styrking av beredskapen da det kun er 21 av disse som har analogt samband i dag. Med økende trafikk og bygging av nye tunneler kan det bli behov for Nødnettdekning i flere tunneler enn dem som er omfattet av opprinnelig kontrakt. Eventuell økt dekning i veitunneler er et spørsmål som Statens vegvesens regelverk og muligheter for finansiering.

HVA MED JERNBANETUNNELER?

I første utbyggingstrinn ble Nødnett etablert i 2 jernbanetunneler og T-banen i Oslo. Nødnettprosjektet omfatter pr. i dag ikke dekning i jernbanetunneler i trinn 2. Det arbeides med å finne gode løsninger og for å avklare hvilke kriterier som skal ligge til grunn for å etablere Nødnettdekning i jernbanetunneler i resten av landet.

ANALOG TELEFONI AVVIKLES

Samtidig øker samfunnets sårbarhet. Lengre strømutfall kan bli skjebnesvangert.

Konsekvensene av teknologiskiftet i Telenors fasttelefonnett endrer sårbarhetsbildet for så vidt som at den nåværende telefonplattform vil bli erstattet med IP-teknologi og mobile løsninger. Dette innebærer blant annet at all elektronisk kommunikasjon knyttes til samme plattform. Telenettet vil også i større grad kunne bli utsatt for Cyberangrep. I tillegg vil avhengigheten av ekstern strømforsyning øke. Den nye situasjonen betyr at de ulike aktører må sørge for andre typer forebygging og beskyttelsestiltak. De beredskapsaktørene som er avhengig av høy grad av sikkerhet må vurdere hvordan de kan redusere avhengigheten av Telenors nett.

LIVET ETTER NØDNETT

Etter at et landsdekkende Nødnett er bygget ut, vil det bli muligheter for at også andre samfunnskritiske virksomheter enn nødetatene kan benytte dette nettet. Dette vil kunne redusere den totale sårbarheten, men samtidig benytter Nødnett seg

av leid transmisjon fra Telenor slik at nødnettet bare vil fungere lokalt hvis hele Telenors nett faller ut. Forsvaret har også et eget ekomnett. Dette er et helt separat og svært robust nett. Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap (DSB) anbefaler at en utreder muligheten for at virksomheter med ansvar for kritiske samfunnsfunksjoner kan ta dette i bruk ved krisesituasjoner der det kommersielle nettet faller ut. Dette vil redusere sårbarheten ved bortfall av telefoni.

STORE PRAKTISKE KONSEKVENSER

Skiftet av teknologi vil få relativt store praktiske konsekvenser for mange aktører, men vil ikke direkte påvirke den daglige beredskapen. Alternativt utstyr finnes og endringene medfører i første rekke økonomiske og administrative utfordringer. Telenor har besluttet at de vil avvente utfasingen av det gamle fasttelefonnettet til Nødnett er bygget ut i 2015.

Foto: iStock

Sikkerhet og robusthet viktig

Kommunikasjonen er sikret på flere måter. Nødnett kan ikke avlyttes

Sikkerhet er spesielt viktig for Nødnett. Der nødetatenes gamle samband kunne avlyttes, sikres nå kommunikasjonen ved kryptering. For å snakke i nettet må en ha godkjente Nødnett-terminaler. Viktige nettelementer er dublet for å redusere muligheten for at en enkel feil skal kunne gi utfall av nettet. Er det feil ett sted, brukes det andre elementet. Linjene mellom nettelementer er også doble og har løsninger for reservestrøm.

BEHOVET FOR KRITISK KOMMUNIKASJON

Standarden Nødnett er bygget over heter TETRA og er utviklet for å dekke behovet for kritisk kommunikasjon, blant annet i nødetatene. Bruk av en standard gir større sannsynlighet for at det finnes utstyr fra flere leverandører når brukerne skal velge radioer og tilbehør. TETRA-teknologien er i bruk i mange land over hele verden, både i nødetatene og i virksomheter med spesielt høye krav til kommunikasjon ved ulike hendelser.

MÅ HA BASESTASJON

For å få Nødnett-dekning må en ha basestasjoner. De er plassert slik at de skal gi god dekning til beste for hele befolkningen. Å finne gode plasseringer for mastene er derfor av aller største betydning. Når Nødnett er ferdig utbygd vil antall basestasjoner bli om lag 2.000.

KJERNENETT OG TRANSMISJONSNETT

Kjernenettet er selve «hjernen» i Nødnett. Det består av flere sentrale data-maskiner (såkalte svitsjer). Kjernenettet og basestasjonene er knyttet sammen gjennom et transmisjonsnett, det vil si datalinjer med stor datakapasitet. Transmisjonsnettet og basestasjonene består enten av faste dataforbindelser (eksempelvis fiberlinje) eller radiolinje. Radiolinjer brukes gjerne for dataoverføring mellom to basestasjoner når det er fri sikt mellom stasjonene.

KFB MED PÅ ØVELSE ØSTLANDET

Formålet med øvelsen er å synliggjøre sårbarheten og utfordringene for samfunnet i forbindelse med en tenkt orkan som rammer Østlandet. Øvelsen ledes av NVE, som har forespurt KFB om å stille med 60 personer eller mer for deltagelse i et publikum og mediespill. Øvelsen finner sted 3. og 4. desember.

LINDERUDKONFERANSEN 2014

KFB er i gang med forarbeidet til Linderudkonferansen 2014 som vil finne sted medio februar. Så snart detaljene er avklart vil det bli lagt ut informasjon på www.kfb.no.

«KFBs KVINNEKONFERANSE» 2013

Årets «Kvinnekonferanse» arrangeres i Oslo tirsdag 5. november i samarbeid med Folk og Forsvar. Den tar for seg den viktige rolle fremtredende kvinner har spilt i de hundre år som er gått siden stemmeretten ble innført. Det vil bli i alt seks foredrag av kvinner som har markert seg sterkt innen sikkerhetspolitikk, beredskap og samfunnsikkerhet. Det vil bli anledning til å stille spørsmål fra salen. Så snart programmet er endelig klart vil det bli lagt ut på www.kfb.no

Fra venstre: Anne Irene Aaberg, Wenche Rolstad, Hilde A. Johansson og Åse Marie Pettersen. Foto: KFB.

ØVELSE MED UNHCR PÅ STARUM

Hvert år arrangerer FN's Høykommissær for flyktning (UNCHR) en beredskapsøvelse på Starum i Oppland. Sivilforsvaret spiller en sentral rolle både i planlegging og gjennomføring. Hensikten er å lære opp medarbeidere i FN-systemet som står for tur til å praktisere ute i felten.

Øvelsen setter store krav til aktive og dyktige rollespillere. Årets øvelse, som ble arrangert 24. juni, hadde som scenario uroligheter på grensen mellom Burkina Faso og Mali. Av de rundt 50 som stilte opp som statister og flyktninger, var fire fra KFB. Åse Marie Pettersen, KFB Oslo/Akershus, Wenche Rolstad og Anne Irene Aaberg, KFB Oppland og Hilde A. Johansson fra KFBs sekretariat gjorde en fin innsats i en virkelighetsnær øvelse med skuddveksling og mangel på mat, vann og medisinsk hjelp.

Femten ressurspersoner fra UNHCR-systemet sørget for en vellykket gjennomføring av øvelsen. Rundt 45 deltakere fra hele verden vil nå kunne reise ut til flyktningeområder på kort varsel.

MØTE MED KFBs FYLKESKONTAKTER

I forbindelse med omorganiseringen av fylkesforaene er det avholdt et informasjonsmøte i Oslo med KFBs fylkeskontakter. Den nye ordningen medfører at fylkesforaene nedlegges og erstattes med en fylkeskontakt og en assisterende fylkeskontakt i hvert fylke. Samtidig legges det opp til et tettere samarbeid mellom KFB sentralt og det lokale nettverket. Det skal nå utarbeides beredskapslister i hvert fylke med oversikt over personer som er villige til å bli kontaktet i forbindelse med øvelser og hendelser. Likeledes skal det arrangeres minst ett åpent møte om tema rundt samfunnsikkerhet og beredskap hvert halvår. 10 fylker var representert på informasjonsmøtet, som ble ledet av styreleder Anne-Lise Johnsen og daglig leder Hanne Garder.

En høyaktuell bok!

Bli med på et unikt streiftog gjennom en spennende tidsepoke. Må leses av alle som er opptatt av landets sikkerhet i bredt perspektiv.

«Kvinnenes forsvarshistorie 1990–2010, bind II» kan bestilles hos Kvinnens Frivillige Beredskap (KFB) på kfb@kfb.no eller telefon 22 47 82 60. Pris kr 300. Porto kommer i tillegg.

Foto: Privat

Oberstløytnant Benedicte Haslestad er Luftforsvarets første kvinnelige flyingeniør. Hun har brutt mange barrierer og hilser verneplikt for kvinner velkommen.

– Vær deg selv, se og bli sett, si ja til utfordringer, ta utdanning og sett mål for deg selv. Slik formulerer hun noen av sine suksesskriterier.

AV JAN ERIK THORESEN

ENTUSIASTISK, ENGASJERT OG KOMPETENT

Vi er i resepsjonen til Veteranavdelingen i forsvarsstaben og spør etter nestkommanderende, oberstløytnant Benedicte Haslestad. Så hører vi henne komme småløpende. Klakk-klakk-klakk. Høye hæler mot gulvet.

– Jeg liker å annonsere at jeg er i anmarsj, men det er ingen grunn til bekymring. Skulle den dagen komme at jeg går lydløst, da er det imidlertid grunn til å bekymre seg, sier Benedicte Haslestad med et smil.

Før vi får frem skrivesakene er hun på offensiven og fullroser at det nå blir verneplikt for kvinner.

– Det er på høy tid at det også blir full likestilling i militær sammenheng. De samme rettigheter og plikter for begge kjønn vil forhåpentligvis også innebære at flere unge kvinner søker å gjøre karriere i Forsvaret. Her er det uendelig mange muligheter og utfordringer for dem som vil satse. Forsvaret er ingen luk-

ket samfunnsinstitusjon, men representerer tvert om et enkelt og åpent system der spennende utdanningsmuligheter åpner veien for mange karriereløp. Og så er jo utdanningen helt gratis. Jeg er selv et eksempel på en ung kvinne som bestemte meg og tok utfordringene, sier Haslestad.

I BESTEFARS FOTSPOR

– Min morfar var president i Småflyklubben på Kjeller. Jeg var med ham både sent og tidlig og ble bitt av

På videregående var det matte og fysikk som var favorittfagene. Jeg søkte Befalsskolen på Kjevik og ble flysystemtekniker. Pliktåret avtjente jeg på 334 Skvadronen i Bodø. Så ble det Krigsskolen; tre år på ingeniørhøgskolen i Grimstad, forteller Benedicte Haslestad. Etterfulgt av helikoptertjeneste på Kjeller ble hun beordret til Rygge der hun fikk ansvaret for Plan avdelingen. Etter to år gikk ferden til Kjeller, denne gang som karriereutviklingssjef for tek-

«Skal jeg gi noe råd til unge kvinner som vurderer å søke seg inn i Forsvaret vil jeg si: Gjør det!»

flybasillen. Som liten snakket jeg om at jeg ville bli hjernekirurg for å redde mennesker, men det ble tidlig klart at det var i luften jeg ville være.

nisk bransje. Samtidig tok hun en mastergrad på BI i Kompetansestyring, strategisk personalledelse og samspill og ledelse. Etter halvannet

år som Sjef for Lederstøtte i FLO Base Viken bar det til Afghanistan og ISAF-styrkene, et halvår som hun beskriver som særdeles lærerikt.

ELSKER Å LEDE

– Jeg liker å ha med mennesker å gjøre. I 2008 begynte jeg i Forsvarets personelltjeneste og arbeidet med tilsetning, kompetansestyring og disponering før jeg fikk stillingen som nestkommanderende i Forsvarets Veterantjeneste under Rober Mood. I august 2013 ble tjenesten etablert som en fast avdeling tilknyttet Forsvarsstaben. Jeg elsker å lede og å få mennesker til å arbeide sammen, få det beste ut av hver enkelt og sette det sammen til en helhet, sier oberstløytnant Haslestad, som også har vært adjutant for Generalinspektøren for Luftforsvaret, Colin Archer.

VIKTIG Å BYGGE NETTVERK

– I min karriere i Forsvaret har jeg innsett hvor viktig det er å bygge nettverk og ha rollemodeller. Å ha diskusjonspartnere innebærer at en kan drøfte utfordringer, se nye muligheter og lære om sine sterke og svake sider. Tips om stillinger, støtte hverandre i utfordrende situasjoner og betydningen av å fremsnakke andre er forhold som gjør at en kan vokse og trives. Jeg har ofte vært eneste kvinne i ulike situasjoner. Da har det vært nyttig å kunne rådføre seg med personer i mitt nettverk. Det har gitt meg styrke og tro på at jeg kan lykkes.

Skal jeg gi noen råd til unge kvinner som vurderer å søke seg inn i Forsvaret vil jeg si: Gjør det! Du er din egen lykkes smed. Tro på deg selv. Når det kommer til stykket er

Benedicte Haslestad er aktiv også i fritiden. Foto: Privat.

det opp til deg selv, mener Benedicte Haslestad, som i tillegg til sin yrkeskarriere er gift og har en datter.

PÅRØRENDEKONTAKT FOR HÆREN

Oberstløytnant Haslestads omtanke for andre mennesker kan best illustreres ved at hun som frivillig påtok seg rollen som pårørendekontakt for Hæren.

– Det var en meningsfull oppgave som jeg gikk til med stor ydmykhet. Samtidig så jeg hvordan enkelte ting kunne gjøres annerledes og bedre og sa ifra om det. Jeg stiller høye krav til meg selv og arbeider bevisst for å spille mine medarbeidere gode. Gi meg en oppgave så løser jeg den. Du kan godt si at det er blitt et valgspørsmål for meg.

Foto: Redningsseelskapet

FLOTT GAVE TIL REDNINGSELSESKAPET

Det Norske Veritas (DNV) gir Redningsseelskapet ny redningsskøyte i jubileumsgave i forbindelse med sin 150-årsmerking i juni neste år. Skøyta, som koster 9,6 millioner kroner, skal settes inn i tjeneste i Ålesund. Den blir spesialbygd for å gå i farvann langs kysten og vil i hovedsak sikre småbåtfolket god service, men har kapasitet til å løse de fleste oppdrag. Det svenske verftet Swede Ship Marine nord for Göteborg står for byggingen.

– Gaven er et viktig løft for den fremtidige beredskapen langs kysten vår og innleder vår storsatsing på nye frivillighetskorps som skal vokse med tusen nye medlemmer de neste årene. Skøyta blir veldig rask og vil ha beredskap i et meget værutsatt og trafikkert fritidsbåtområde på Sunnmøre, sier en fornøyd generalsekretær i Redningsseelskapet, Rikke Lind.

Hun opplyser at den redningsskøyta som nå befinner seg i Ålesund er planlagt flyttet til et mer tilpasset og egnet sted lenger ut på kysten når den nye kommer på plass neste sommer.

AVVENTENDE TIL UD's HANDLINGSPLAN

Norges Kvinne- og familieforbund stiller seg noe avventende til UD's «Handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken». I en høringsuttalelse roser forbundet intensjonen, men stiller imidlertid en del spørsmål om den lar seg gjennomføre og om den vil komme kvinnene på grasrota til nytte. «Vi er redd for at det fort blir slik at også denne strategien vil bli tiltak for kvinner som allerede er i utdanning og innenfor ulike miljøer skaffer seg kompetanse. Vi mener det må vektlegges å sikre kvinner ute på landsbygdene muligheter for utdanning og kompetanse. Vi savner dette i planen. Utdanning er viktig. For å sikre kvinner selvstendighet er det ikke alltid nødvendigvis en lengre akademisk utdanning som skal tilbys. For mange kvinner vil det i første omgang være viktig å få seg en yrkesutdanning. Egen inntekt er viktig, sett også i et likestillingsperspektiv», heter det blant annet i Kvinne- og familieforbundets høringsuttalelse.

Det understrekes at også akademisk utdanning for kvinner er viktig. «Det ene utelukker ikke det andre. Vi har sett at det ble vektlagt også det med yrkesutdannelse for kvinner. Vår erfaring er at det å ha en yrkesutdanning betyr mye for mange kvinner, og da særlig grasrotkvinnene», heter det videre i uttalelsen.

Norges Kvinne- og familieforbund mener det er bra å støtte FNs initiativ for jenters utdanning, men at det også bør gis støtte til NGOer som har prosjekt (Norad) med målrettet utdanning utover grunnskole.

LOTTEFORBUNDET MED KAMPANJE

Norges Lotteforbund igangsetter nå en nasjonal synliggjøringskampanje. Det er utarbeidet brosjyrer, plakater og Roll Ups som skal brukes på videregående skoler og høyskoler. Målgruppen er jenter i alderen 16–25 år. Idekonseptet bygger på at de som har sagt ja til sesjon og av en eller flere grunner likevel ikke møter frem, skal kunne få en smakebit på hva Forsvaret er. Kampanjen understøtter dessuten en av Lotteforbundets hovedoppgaver som er å arbeide for større kvinneandel i Forsvaret.

LIKESTILLINGSPRISEN TIL PATRICIA FLAKSTAD

Mangeårig leder i Nettverket for Kvinnelig Befal, Patricia Flakstad, har nylig mottatt Likestillingsprisen for sitt engasjement for likestilling i Forsvaret. Juryen har lagt spesiell vekt på kommandørkaptein Flakstads konkrete arbeid som har motivert kvinner, og da spesielt unge kvinner, til å fortsette å velge en karriere i Forsvaret.

Overrøkelsen fant sted under den årlige Likestillingskonferansen og ble foretatt av forbundsleder i Norges Offisersforbund, Egil Andre Aas.

Patricia Flakstad tiltrådte 1. august ny stilling i Forsvarsstaben etter å ha vært stabsoffiser ved NATO Standardization Agency.

Patricia Flakstad

KFB er et samarbeidsorgan
for følgende landsomfattende
humanitære, kulturelle og
faglige organisasjoner:

NEGOTIA

NETTVERK FOR
KVINNELIG BEFAL (NvKB)

NORGES KVINNE- OG
FAMILIEFORBUND (K&F)

NORGES LOTTEFORBUND (NLF)

PERSONELLFORBUNDET (Pefo)

REDNINGSSKAPET (RS)

HOVEDSTYRET

LEDER

Anne-Lise Johnsen
styreleder@kfb.no

NESTLEDER

Målfrid Kvarteig
birgmaa@gmail.com

MEDLEMMER

Anne-Sophie W. Bondeson (K&F)
bondeson@yahoo.no

Line Wigdal Raustein (NLF)
forbundsleder@lottene.no

Synnøve Lohne-Knudsen (NEGOTIA)
slk@negotia.no

May Britt Manin (RS)
maybritt.manin@maricom.no

Miriam Weierud (NvKB)
mweierud@mil.no

Inger Løwen (Pefo)
inger.lowen@pefo.no

SEKRETARIATET

ORG. SEKR. / DAGLIG LEDER
Hanne Guro Garder
hanne.garder@kfb.no

SEKRETARIATSMEDARBEIDER
Hilde Andrea Johansson
hilde.johansson@kfb.no

REDAKTØR
Jan Erik Thoresen
redaksjon@kfb.no

FYLKESKONTAKTER

AUST-AGDER

Gro Jareid
976 34 035
ghj.eid@gmail.com

HORDALAND

Bjarnhild Hodneland
928 93 155
bhodneland@gmail.com

OSLO OG AKERSHUS

Marita Randa
412 71 297
randa3marita@yahoo.no

SØR-TRØNDELAG

Liv Aasen Mjelde
905 38 051
l-aamjel@online.no

VEST-AGDER

Borghild Allende
994 78 353
borgall@online.no

BUSKERUD

Kari Harm
917 28 547
kaharm@online.no

MØRE OG ROMSDAL

Anne-Lise Johnsen
412 48 664
anlijohnsen@gmail.com

ROGALAND

Olaug Tveit Pedersen
913 82 124
olaug.t.pedersen@lyse.net

TELEMARK

Åsne Fjeld
971 18 822
aasnefj@online.no

VESTFOLD

Solfrid Bergan
975 34 676
godt.salg@start.no

HEDMARK

Aud Engum
992 76 217
audengum@broadpark.no

OPPLAND

Wenche Rolstad
402 44 896
wrwenche@gmail.com

SOGN OG FJORDANE

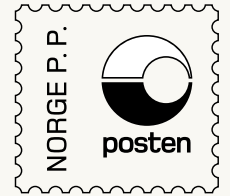
Reidun Skår
975 12 435
knut.skar@eninvest.net

TROMS

Emmy Iversen
977 62 598
emmyiversen@yahoo.no

ØSTFOLD

Inger Rognehaug
908 56 626
rognehau@online.no

LANDETS POLITIMESTRE BEKYMRET FOR TERRORBEREDSKAPEN

Nær halvparten av Norges 27 politimestre er bekymret for om deres politidistrikt er i stand til å håndtere en større hendelse på en god måte. Det viser en intervju-runde NRK har utført.

Det er nå over to år siden Norge ble gjenstand for et terrorangrep som krevde 77 menneskeliv. NRK har kontaktet samtlige 27 politidistrikt og spurt om hvordan terrorberedskapen er i dag. Tre politimestre har ikke ønsket å delta, mens en ikke har svart.

Fire politimestre svarte ubetinget «ja» på spørsmålet. Åtte svarte «litt» mens syv svarte «nei».

BARE «LITT BEDRE»

På spørsmålet «Er terrorberedskapen i ditt distrikt generelt sett bedre nå enn

før 22. juli?» svarer 21 at den er «litt bedre», mens bare to svarer «mye bedre». Flere legger ikke skjul på at det er et godt stykke igjen før det er på det nivået det bør være.

STORE UTFORDRINGER

Utfordringer knyttet til store avstander, bemanning og kommunikasjon går igjen i svarene fra politimestrene. Mange trekker frem muligheten til å kalle inn egne mannskaper ved hjelp av massevarslingssystemer og bedre rutiner rundt riksalarm som viktige fremskritt. I det store og det hele er norsk politi organisert på samme måte som før terrorangrepene i 2011, hevder mange av de spurte.

MISFORNØYDE TJENESTEMENN

Et stort flertall av 2.430 polititjenestemenn, hele 67 prosent, sier at de ikke

Operatører fra Beredskapstroppen frakter en skadet person inn i et av Forsvarets helikoptre. Foto: POD.

merker noe til at beredskapen er blitt bedre etter 22. juli 2011. 71 prosent mener at en ikke har fått mer våpentrening. Bare 2,5 prosent av de spurte mener de er bedre rustet til å delta i en terrorbekjempelse enn de var før 22. juli anslagene.

Hvordan skape
et trygt og
robust samfunn?

Klikk deg inn på

www.kfb.no

KFB
Kvinnens Frivillige Beredskap